

MINISTAR OBRANE MARIO BANOŽIĆ POJAŠNJAVA ZAŠTO RAZ

Ulaganje u obranu to je investiranje u naš

Sadašnje MiG-ove čiji životni vijek istječe do 2024. zamijenit ćemo suvremenim višenamjenskim borbenim avionima te ćemo na taj način očuvati i unaprijediti sposobnosti Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva. Ovom nabavom osiguravamo zaštitu hrvatskoga suvereniteta, a nacionalnu sigurnost podižemo na znatno višu razinu

Branko PODGORNİK

Ministar obrane Mario Banožić vrlo je zadovoljan time što je Hrvatska odlučila nabaviti nove borbene zrakoplove. U ovim izazovnim vremenima, kaže, Republika Hrvatska odlučila je razvijati vlastite sposobnosti zaštite i nadzora zračnog prostora te ući u postupak odabira višenamjenskoga borbenog aviona. I upravo na tridesetu obljetnicu ustrojavanja Hrvatske vojske, 28. svibnja 2021., Vlada je - podsjeca ministar - donijela povijesnu odluku o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona za Hrvatsku vojsku i odabrala francuski Rafale.

- Ta nabava je najveći korak u razvoju sposobnosti od devedesetih godina i najveća investicija u Oružanim snagama Republike Hrvatske, odnosno Ministarstvu obrane, koja će značajno pridonijeti nacionalnoj sigurnosti i multiplicirati borbenu moć Hrvatske, ponosno kaže Banožić.

Što francuski avioni Rafale znače u usporedbi s dosadašnjim mišgovima? Kakvu će sposobnost oni dati Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu u usporedbi sa zemljama u

susjedstvu?

- Našim avionima MiG-21 životni vijek istječe 2024. godine te je bilo nužno ići u nabavu višenamjenskih borbenih aviona. Naglašavam da će se uvođenjem višenamjenskog borbenog aviona Rafale u uporabu, očuvati i povećati trenutačne sposobnosti i potencijali lovačke borbene komponente zrakoplovstva i povećati moć Hrvatske vojske, ali i očuvati tradicija borbenog zrakoplovstva u Hrvatskoj. Također, stupanj nacionalne sigurnosti podići će se na dosad najvišu razinu te će se osnažiti položaj Hrvatske kao saveznika u okviru NATO-a i partnera unutar Europske unije. Avion Rafale dvomotorni je višenamjenski borbeni avion opremljen naprednim napadno-navigacijskim sustavima, radarom najnovije generacije uz visoku integraciju senzora i sustava samozaštite, kao i mogućnošću korištenja širokog spektra naoružanja što ga čini jednim od najboljih višenamjenskih borbenih aviona današnjice. Između ostalog, ima mogućnost superkrstarenja, može ponijeti 9,5 tona tereta i ima minimalni radarski odraz, što ga čini djelomično nevidljivim. Osim aviona, francuska ponuda uključuje i simulator letenja, osnovni paket naoružanja, zemaljsku i ispitnu opremu, pričuvne dijelove, obuku osoblja

prema načelu »obuka obučavatelja«, sveobuhvatnu podršku ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača u razdoblju od tri godine i jamstvo u trajanju od dvanaest mjeseci po svakom isporučenom avionu, motoru te ostaloj opremi i pričuvnim dijelovima.

Financijski okvir

Kako su reagirali hrvatski saveznici u NATO-u na tu kupnju? Jesu li vam predstavnici Sjedinjenih Američkih Država prigovorili na tome što niste izabrali njihove avione?

- Hrvatski saveznici u NATO-u pozitivno su reagirali na nabavu aviona koja će osnažiti položaj Hrvatske kao saveznika u okviru NATO-a i partnera unutar Europske unije. Time ćemo prvi put dostići dva posto BDP-a izdvojenih za jačanje svojih obrambenih sposobnosti, što je cilj članica NATO-a. Želim zahvaliti SAD-u, Izraelu i Švedskoj na partnerstvu, na velikom trudu koji su uložili u ovaj zahtjevn i složen proces kao i na njihovim kvalitetnim ponudama.

U kojoj će mjeri kupnja zrakoplova opteretiti državni proračun? Nije li za taj potez izabran najteži trenutak, mislim na gospodarske nevolje u pandemiji?

- Vlada je potpuno svjesna trenutačne situacije i izazova, a posebno

posljedica uzrokovanih pandemijom koronavirusa i razornih potresa koji su pogodili Zagreb i Banovinu. Gleda li se realno, za takvu veliku nabavu nikad nećemo imati financijski povoljnu situaciju, ali odgovornim upravljanjem javnim financijama, kvalitetnim korištenjem europskih fondova i snažnim mjerama, Vlada je uspjela osigurati financijski okvir. Francuska ponuda ostvarit će se ugovorom između dviju vlada (Government to Government), najpovoljnija je i pruža najbolju obročnu otplatu.

Hrvatska je vojska u procesu modernizacije. Što još planirate nabaviti?

- Unatoč situaciji i ograničenjima, napravili smo značajne iskorake kada je riječ o modernizaciji i opremanju. Nastavljeni su projekti izgradnje četiriju obalnih ophodnih brodova, pripremamo infrastrukturu, pilote i tehničare za dolazak novih helikoptera Black Hawk, a nastavili smo i s projektom borbeno-oklopnih vozila Patria. Tu je svakako i projekt višenamjenskih borbenih aviona, koji sam spomenuo, a koji su nam nužni za cjelovitost Hrvatske vojske i sigurnost građana. Nabava aviona bit će na ponos Hrvatskoj vojsci i svim njezinim građanima. Znatna su financijska sredstva uložena u vojarne u Sinju, Varaždinu, Pločama, Vukovaru, Puli kamo smo vratili Hrvatsku

ISPUNJENJE NATO-ovih CILJEVA

Republika Hrvatska prepoznata je kao vjerodostojna i pouzdana članica NATO-a zahvaljujući angažmanu u NATO operacijama i misijama, ispunjenju NATO-ovih ciljeva sposobnosti te izdvajanjem za obranu. Na NATO summitu u Walesu 2014. godine Hrvatska se obvezala da će dostići dva posto izdvajanja za obranu, odnosno da će se 20 posto obrambenog proračuna utrošiti za opremanje i modernizaciju. Nabavom višenamjenskih borbenih aviona te ćemo ciljeve ispuniti i prije zadanih rokova

vojsku. U Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci trenutačno radimo i na izradi Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga koji će sadržavati projekte s točno definiranim rokovima realizacije, nositeljima i određenim izvorima financiranja. Moram istaknuti kako su nam važni i ljudi. Ključno je zadržati dostignuta materijalna prava vojnika te im osigurati pristojne uvjete za rad i mogućnost da se usavršavaju i nadograđuju vlastita znanja.

Pouzdana članica

Tvrđi se da je Hrvatska kupila višenamjenske borbene zrakoplove zbog pritiska SAD-a na članice NATO-a da povećaju svoje obrambene sposobnosti. Nije li na to utjecao i podatak da je susjedna Srbija

VIJAMO SPOSOBNOSTI ZAŠTITE I NADZORA ZRAČNOG PROSTORA

namu nije trošak, šću sigurnost i slobodu

protetkih godina nekoliko puta povećala obrambeni proračun?

- Članstvo u NATO-u podrazumijeva i traži od svake zemlje članice da pridonosi kolektivnoj obrani i sigurnosti te ostalim ciljevima Saveza. Republika Hrvatska prepoznata je kao vjerodostojna i pouzdana članica NATO-a zahvaljujući angažmanu u NATO operacijama i misijama, ispunjenju NATO-ovih ciljeva sposobnosti te izdvajanjem za obranu. Na održanom NATO summitu u Walesu 2014. godine Hrvatska se obvezala da će dostići dva posto izdvajanja za obranu, odnosno da će se 20 posto obrambenog proračuna utrošiti za opremanje i modernizaciju. Nabavom višenamjenskih borbenih aviona te ćemo ciljeve ispuniti i prije zadanih rokova. Međutim, važno je naglasiti kako višenamjenske borbenne avione ne kupujemo isključivo da bismo ispunili navedeni uvjet ulaganja u obranu od dva posto BDP-a. Kupujemo višenamjenske borbenne avione zato što su nam potrebni. Kao što sam spomenuo, sadašnje MiG-ove čiji životni vijek istječe do 2024. zamijenit ćemo suvremenim višenamjenskim borbenim avionima te ćemo na taj način očuvati i unaprijediti sposobnosti Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva. Ovom nabavom osiguravamo zaštitu hrvatskoga suvereniteta, a nacionalnu sigurnost podižemo na znatno višu razinu.

Hrvatska vojska proslavila je tridesetu obljetnicu. Nije li se opustila četvrt stoljeća nakon uspješnoga Domovinskog rata? Što kažu hrvatski saveznici?

- Hrvatska vojska danas je, kao

Obavezni vojni rok stvar prošlosti

Može li Hrvatska, kao mala zemlja s nevelikim brojem stanovnika, dugoročno dopustiti sebi da nema obavezno služenje vojnog roka? - U Ministarstvu obrane trenutno smo usmjereni isključivo na dragovoljno služenje vojnog roka. Hrvatska je do 2007. imala obavezni vojni rok, a nakon toga smo prešli na dragovoljno vojno osposobljavanje. Obavezni vojni rok kakav poznajemo zasigurno je stvar prošlosti. Postoje razni modeli koji bi bili usmjereni na podizanje sigurnosne kulture naših mladih sugrađana i vjerujem kako bi ih naši građani dobro prihvatili. No to ćemo ostaviti za neko drugo vrijeme. Trenutno smo usmjereni na dragovoljno služenje i privlačenje većeg broja mladih u sustav obrane.

što je to bila i devedesetih godina, jamac sigurnosti i stabilnosti Hrvatske i svih njezinih građana. Hrvatska vojska danas je spremna i sposobna provesti svaku zadaću koja se pred nju stavi. To je u novije vrijeme pokazala mnogo puta. Tako da ne bih govorio o nikakvom opuštanju. Naprotiv, mnogo se ulaže u obuku, izobrazbu i vježbe. Značajna su ulaganja i u vojnu opremu, naoružanje i suvremene oružane sustave, a s ulaganjima ćemo i nastaviti.

Obrambena industrija

Na vojsku i obranu mnogi gledaju isključivo kao trošak. U kojoj mjeri vojska ono što joj treba nabavlja u Hrvatskoj, a u kojoj mjeri iz uvoza? Kakva je hrvatska vojna industrija u usporedbi sa zemljama slične veličine?

- Ulaganje u obranu definitivno nije trošak. To je investiranje u sigurnost i slobodu. Naš narod uvjerio se mnogo puta kako sloboda nema cijenu. Nažalost, u to smo se uvjerali i tijekom Domovinskog rata. Životi naših poginulih hrvatskih branitelja i građana

te traume ratnih razaranja ne mogu se nadoknaditi novcem. Ulažemo u Hrvatsku vojsku i hrvatske vojnike kako više nikada ne bismo prolazili ono što smo prošli u Domovinskom ratu. Tijekom Domovinskog rata u Hrvatskoj se razvila obrambena industrija koja danas, sa svojim proizvodima, spada u sam vrh svjetske proizvodnje. Ponosni smo na to što je hrvatski vojničar danas u potpunosti opremljen naoružanjem i opremom hrvatskih proizvođača. Na taj način ulažemo u hrvatske tvrtke, ali im korištenjem njihovih proizvoda otvaramo i neka nova tržišta diljem svijeta. Iluzorno bi bilo očekivati da naša industrija proizvodi primjerice borbenne avione, ali zato, s obzirom na našu pomorsku tradiciju, proizvodimo moderne i kvalitetne obalne ophodne brodove. Trenutno se rade četiri broda za potrebe Hrvatske ratne mornarice, a nadam se da će i druge zemlje biti zainteresirane za ovaj brod koji je u potpunosti dizajniran i izrađen u Brodosplitu.

Vojska često priskače u pomoć u nepogodama, što smo vidjeli i

prilikom potresa u Zagrebu i na Banovini. Kako pomaže u borbi protiv pandemije?

- Hrvatska vojska uvijek je spremna pomoći našim građanima bilo da se radi o požarima, poplavama, potresima, epidemiji ili nekim drugim sličnim događajima. Kada je riječ o pandemiji, u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci bilo je izrazito izazovno jer smo s jedne strane morali primjenjivati mjere i preporuke Nacionalnog stožera civilne zaštite RH kako bismo onemogućili širenje koronavirusa, a s druge strane morali smo održavati spremnost Hrvatske vojske kako bismo provedli zadaće koje su postavljene pred nju. Taj smo balans uspjeli postići, što potvrđuje mali broj zaraženih u sustavu obrane, ali i sve zadaće koje smo uspješno izvršili. Iako je borba protiv pandemije primarna zadaća Ministarstva zdravstva, Ministarstvo obrane i Hrvatska vojska dali su svoj doprinos. Stavljanjem naših logističkih kapaciteta na raspolaganje Stožeru povećali smo ukupne smještajne kapacitete za prihvata i smještaj oboljelih od koronavirusa. Medicinski timovi i vojni epidemiolozi pridodani su zdravstvenom sustavu, a trenutno naši djelatnici pridonose organizaciji i provedbi cijepljenja. Moram istaknuti da su i naši helikopterski timovi sudjelovali u hitnim prijevozima COVID-pozitivnih pacijenata. Bilo je i drugih zadaća. Kada sagledamo spektar zadaća koje Hrvatska vojska provodi u mirnodopskim uvjetima, možemo reći da je Hrvatska vojska vrlo »žilav« i prilagodljiv sustav na koji svakako treba računati i u budućnosti.

Ponosni smo na to što je hrvatski vojničar danas u potpunosti opremljen naoružanjem i opremom hrvatskih proizvođača. Na taj način ulažemo u hrvatske tvrtke, ali im korištenjem njihovih proizvoda otvaramo i neka nova tržišta diljem svijeta

Avion Rafale jedan je od najboljih višenamjenskih borbenih aviona današnjice. Između ostalog, ima mogućnost superkrstarenja, može ponijeti 9,5 tona tereta i ima minimalni radarski odraz, što ga čini djelomično nevidljivim

Trenutno se rade četiri broda za potrebe Hrvatske ratne mornarice, a nadam se da će i druge zemlje biti zainteresirane za ovaj brod koji je u potpunosti dizajniran i izrađen u Brodosplitu